Τὸ μέλλον τῆς Παιδείας, εἶναι καὶ μέλλον τοῦ Ἔθνους

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' Ἀριθμὸς φύλλου 4—5 | Ἐκδίδεται ἐν Πολυγύρῳ | ΦΕΒ)ΡΙΟΣ—ΜΑΡΤΙΟΣ 1972

ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

ΕΛΛΑΣ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΣΟΥ

Καὶ πάλιν ἦλθε ἡ μεγάλη στιγμή. Ὁ τροχὸς τοῦ χρόνου κτύπησε καὶ πάλιν τὴν μεγαλυτέραν ἡμερομηνίαν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Νέας Ἑλλάδος. Τὴν 25ην Μαρτίου.

Πλέουσα εἰς τὰ χρώματα τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ γαλάζιου, ἡ Ἑλλὰς ἑώρτασε τὴν Ἐθνικήν της Ἐπέτειον. Καὶ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον της, μέσα εἰς τὰ ἱερά της χώματα, σκίρτησαν τὰ ὀστᾶ τῶν ἡρώων της, πάνω δὲ εἰς τοὺς γνωστοὺς ἢ ἀγνώστους τάφους των φύτρωσαν ἐκ νέου τὰ ἄνθη, διὰ νὰ ὑπενθυμίσουν ὁμοῦ μετὰ τῆς φύσεως τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς Πατρίδος.

Ἡ Ἑλλὰς τὸ 1821 ἀνεγεννήθη ἐκ τῆς τέφρας της. Αἰῶνες φοβερᾶς δουλείας, αἰῶνες πνευματικῆς γενοκτονίας εἰς βάρος τῆς Φυλῆς μας, εἶχον ζημιουργήσει τὴν ἐντύπωσιν ἀνὰ τὸν κόσμον ὅτι οὐδέποτε ἡ Ἑλλὰς θὰ ἀνέκτα τὴν ἐλευθερίαν της.

Ὅμως ὁ μοναδικὸς ἐκεῖνος Ἀγὼν τοῦ 21, παρὰ πᾶσαν λογικήν, ἐδικαιώθη καὶ ἐπέτυχε. Κατόπιν πολυετῶν καὶ πολυαιμάκτων ἀγώνων ἔπνευσε καὶ πάλιν ὑπεράνω τῆς μαρτυρικῆς Ἑλληνικῆς γῆς ἐλεύθερος ἄνεμος. Αἱ ἱεραὶ εἰκόνες ἐτοποθετήθησαν καὶ πάλιν ἐλευθέρως εἰς τὸ εἰκονοστάσι καὶ τὰ μικρὰ Ἑλληνόπουλα ἔπαυσαν νὰ τροφοδοτοῦν τὰ στρατόπεδα τῶν γενιτσάρων.

Ἡρωικαὶ μορφαὶ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ἀνεφάνησαν κατὰ τὴν ἀνεπανάληπτον αὐτὴν ἐποχήν. Κολοκοτρώνης καὶ Διάκος, Καραϊσκάκης καὶ Ἀνδρούτσος, Μπότσαρης καὶ Παπαφλέσσας, Χάψας καὶ Ἐμ. Παπᾶς, Κανάρης καὶ Μιαούλης ὡς καὶ πλῆθος ἄλλων γνωστῶν καὶ ἀγνώστων ἡρώων, ποὺ πρωταγωνίσθησαν εἰς τὸν ἱερὸν αὐτὸν ἀγῶνα τῆς Παλιγγενεσίας. Ἐνῶ πεδία τῆς Ἑλληνικῆς γῆς κατέλαβον αἰωνίαν θέσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν: Ἁγία Λαύρα καὶ Μεσολόγγι, Ἀλαμάνα καὶ Γραβιά, Δερβενάκια καὶ Μανιάκι, Κασσάνδρα καὶ Νάουσα, Ψαρὰ καὶ Χίος καὶ κάθε σπιθαμὴ τῆς μαρτυρικῆς μας Πατρίδος, εἶδον τὴν Ἐλευθερίαν νὰ ξεπετάγεται «ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη...» καὶ τὴν Δόξαν νὰ στεφανώνη νεκροὺς ἢ ζωντανοὺς τοὺς ἥρωας.

Εἶναι λοιπὸν δικαιολογημένη ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα ὡς Ἕλληνες κάθε φοράν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ λεπτοδεῖκται τοῦ Χρόνου κτυποῦν τὴν ἡμερομηνίαν — ὁρόσημον, ποὺ λέγεται 25 Μαρτίου. Καὶ ἐντὸς μας ξυπνοῦν καὶ ἠχοῦν τὰ λόγια τῶν Ποιητῶν,

«Ἑλλὰς τὸ μεγαλεῖο σου
βασίλεμμα δὲν ἔχει...»,
κι' ἀκόμα πὼς
«Κι' ἂν πρέπει νὰ πεθάνουμε
γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
θεία εἶναι ἡ Δάφνη.
Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει...»

ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΟΜΑΛΟΥ & ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΨΥΧΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ὑπὸ κ. Γ. Μίχη Ἐπιθεωρητοῦ Πολυγύρου

(4η συνέχεια — Τέλος Α' μέρους)

Ὡς τόσον ἡ αἰτία τῆς παθολογικῆς διαμορφώσεως τοῦ χαρακτῆρος δὲν ὀφείλεται εἰς τὰς ἰδιοσυστασιακὰς διαφορὰς τῶν παιδιῶν. Τόσον τὸ παιδί μὲ τὸν ἀσθενικὸν ψυχισμόν, ὅσον καὶ τὸ παιδὶ μὲ τὸν δυναμικὸν ψυχισμὸν δύνανται νὰ ἐξελιχθοῦν φυσιολογικὰ ἢ παθολογικὰ ἀνάλογα μὲ τὴν γονεϊκὴν συμπεριφοράν, τὴν ὁποίαν θὰ τύχῃ νὰ συναντήσουν εἰς τὰ πρῶτα βήματα καὶ εἰς τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του.

Τὸ παιδὶ δὲν φταίγει ποτέ. Οἱ γονεῖς φταίγουν πάντα. Δὲν φταίγει τὸ ἔλατον, τὸ ὁποῖον, ἐὰν ὑποχρεώσουν νὰ ζήσῃ φυτευμένον εἰς μίαν μεσογειακὴν παραλίαν, θὰ μαραθῇ. Οὔτε φταίει ἡ ἐλιά, ἡ ὁποία δὲν μπορεῖ νὰ ριζοβολήσῃ εἰς τοὺς παγετῶνας τῶν Ἄλπεων. Διὰ τοῦτο βλέπομεν καθημερινῶς πὼς ὁ ἀρχιμάστορας τῶν περισσοτέρων νευρώσεων εἶναι ἡ συμπεριφορὰ τῶν γονέων ἀπέναντι εἰς τὸ παιδὶ τους. Ἂν ἀνατρέξωμεν λοπὸν εἰς αὐτὴν τὴν συμπεριφορὰν τῶν γονέων ἀπέναντι εἰς τὸ παιδὶ τους καὶ ἂν τὴν ἐρευνήσωμεν θὰ διαπιστώσωμεν νὰ ἑρμηνεύεται κάτω ἀπὸ τὸ ἄπλετο φῶς ὁ καλὸς καὶ ὁ κακὸς ἄνθρωπος. Ὁ ψυχικῶς ὑγιὴς ἢ ψυχικῶς νοσηρός. Ὁ δειλός, ὁ διεφθαρμένος. ὁ ἀνωνυμογράφος, ὁ ἀπατεών, ὁ ἐγκληματίας, ὁ κρυψίνους, ὁ ἐμπαθής, ὁ θρασύδειλος, ὁ κατωτερικός, ὁ μεμψίροιρος, παράνομος, ὁ ἰδεοληπτικός, ὁ μελαγχολικός, ὁ ἀνασφαλικός, ὁ μισάνθρωπος καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ χαρακτῆρες, οἱ ὁποῖοι διαταράσσουν τὴν ἰσορροπίαν καὶ τὴν ἁρμονίαν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Ὅπως ἐπίσης ἀπὸ τὴν ἰδίαν γονεϊκὴν συμπεριφοράν, τὴν φυσιολογικὴν καὶ ἐξ ἴσου προσεκτικήν, ὅσον ἀφορᾶ τὴν προσαρμογήν της εἰς τοῦτο ἢ εἰς ἐκεῖνο τὸ παιδὶ θὰ διαπιστώσωμεν νὰ διαμορφώνωνται οἱ χαρακτῆρες τῶν ὁμαλῶν καὶ χρηστῶν ἀνθρώπων.

Ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον εὐλόγως δημιουργεῖ τὴν ἀπορίαν. Τὸ πῶς δηλαδὴ δύο τακτικαὶ ἀντίθετοι μεταξὺ των, ὡς εἶναι τὸ ὑπερβολικὸν χάϊδεμα καὶ ἡ ὑπερβολικὴ αὐστηρότης, κατσλήγουν εἰς τὸ ἴδιον ὀλέθριον διὰ τὸ παιδὶ ἀποτέλεσμα. Τὸ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 5ην σελίδα

ΕΥΧΑΙ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ἐπὶ τῷ Ἁγίῳ ΠΑΣΧΑ τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου μας εὔχεται πρὸς τὰς Ἀρχὰς τοῦ Νομοῦ, πρὸς τὸν κ. Ἐπιθεωρητήν μας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλους τοὺς Συναδέλφους τῆς Χαλκιδικῆς, πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς οἰκογενείας των, πρὸς ὅλους τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἐφημερίδος μας καὶ πρὸς ὁλόκληρον τὸν λαὸν τῆς Χαλκιδικῆς

ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙ
ΚΑΙ
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

ΓΙΑ ΤΟΝ "ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ,,

ΜΑΣ ΕΓΡΑΨΑΝ, ΜΑΣ ΕΙΠΑΝ...

(Γιὰ τεχνικοὺς λόγους δὲν κατεχωρήθησαν στὸ προηγούμενο φύλλο).

Ὁ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν καὶ μέχρι τοῦ 1968 Ἐπιθεωρητής μας καὶ νῦν Ἐπιθεωρητὴς Β' Περιφερείας Θεσ)νίκης κ. Παναγιώτης Μελετόπουλος, ὁ ὁποῖος, ὁμολογουμένως, ἐδημιούργησε «Ἐποχὴν Μελετοπούλου» εἰς τὴν περιφέρειά μας —μᾶς ἔγραψε.

Ἀγαπητέ μου κ. Ζωγραφάκη

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 6ΗΝ ΣΕΛ.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

Η ΟΛΥΝΘΟΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΛΑΚΗ ΚΑΜΑΡΓΙΩΤΟΥ Διδ)λου Ὀλύνθου

Ἡ στήλη αὐτὴ θὰ ξεφύγη σήμερα ἀπὸ τὰ συνηθισμένα της πλαίσια καὶ θὰ ἀσχοληθῆ μ' ἕνα καθαρῶς ἱστορικὸ θέμα. Βέβαια τὸ γεγογὸς ὅτι ἐντὸς τοῦ Μαρτίου ἀναμένεται νὰ ἀρχίσουν ἐργασίαι διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς Ἀρχαίας Ὀλύνθου καθιστᾶ ἀπολύτως ἐπὶκαιρο τὸ θέμα αὐτὸ καὶ μᾶς ὁδήγησε στὴ σκέψι νὰ γράψουμε λίγα γιὰ τὴν Ἀρχαία Ὄλυνθο καὶ τὴν ἱστορία της.

Προηγουμένως ὅμως θὰ ἀναφέρωμεν τὰς ἑξῆς σχετικῶς μὲ τὰς ἐργασίας ποὺ πρόκειται νὰ γίνουν.

Ἡ δαπάνη τοῦ ὅλου ἔργου θὰ ἀνέλθη εἰς τό ποσὸν τῶν 4.250.000 δρχ. καὶ διατίθεται ὑπὸ τοῦ Ε.Ο.Τ. καὶ τῆς Γενικῆς Δ)νσεως Ἀρχαιολογίας, δι' ἀποπερατωσιν τῶν κάτωθι ἐπὶ μέρους ἔργων.

α) Διαμόρφωσις καὶ περίφραξις ἀρχαιολογικοῦ χώρου.

β) Ἀναστήλωσις ἐρειπίων Ἀρχαίας Ὀλύνθου.

γ) Ἀνέγερσις περιπτέρου.

δ) Ἠλεκτροδότησις καὶ ὕδρευσις τοῦ ἐν λόγῳ χώρου.

Ἡ ὅλη ἐργασία θὰ τελῇ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας.

Σήμερα περπατῶντας στὸ χῶρο πού ἦταν κτισμένη ἡ Ὄλυνθος βρίσκεται ἀνάμεσα σὲ σκόρπιες πέτρες, σὲ ρωγμὲς γεμάτες ἀράχνες καὶ φωλιὲς πουλιῶν. Σκέπτεσαι τὴν ἐγκατάλειψι, μὰ θὰ σὲ ζεστάνη ἡ ἰδέα πώς τώρα κοντὰ θ' ἀλλάξῃ ὁ τόπος, θὰ γίνη τέτοιος ποὺ πρέπει γιὰ νὰ θυμίζῃ τὸ μεγαλεῖο του, τὴν ἱστορία του. Ἂς πάρωμε ὅμως τὰ πράγματα ἀπ' τὴν ἀρχή.

Ἡ Ὄλυνθος ἦταν ἡ πλέον ἐπίσημη πόλις τῆς Χαλκιδικῆς. Ἡ κτίσις αὐτῆς ἀνάγεται κατ' ἄλλους ἱστορικοὺς εἰς τοὺς Μυθικοὺς χρόνους «πρότερον τοῦ Τρωϊκοῦ Πολέμου» κατ' ἄλλους δὲ περὶ τὸν Η΄ αἰῶνα. Ἐπ' αὐτοῦ μάλιστα ὁ ἱστορικὸς Δήμιτσας ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Ὅσον ἀμφίβολος καὶ ἀβεβαία εἶναι ἡ τῆς πόλεως ταύτης ἀρχὴ καὶ γέννησις τοσοῦτον λαμπρὰ ἡ θέσις ἔνδοξος ὁ βίος καὶ τραγικὸς ὁ θάνατος αὐτῆς».

Τὸ ὄνομα Ὄλυνθος ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέα τῆς Θράκης Ρήσσου «Ὄλυνθον».

Πάντως μέχρι τὸν Η΄ αἰῶνα ἡ πόλις ἦταν ἄγνωστος.

Μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων ὅμως ἀποκτᾶ μεγάλην δύναμιν.

Κατὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους, ὁ Πέρσης στρατηγὸς Ἀρτάβαζος κατόπιν πολιορκίας τὴν κυρίευσε καὶ ὅσους ἐκ τῶν κατοίκων συνέλαβεν, κατέσφαξε εἰς τὴν πλησίον λίμνην Βολυκήν (ἡ Βολυκὴ εὑρίσκετο ἀνάμεσα εἰς τὴν σημ. Ὄλυνθον καὶ Ἅγιον Μάμαντα) τὴν δὲ πόλιν παρέδωσε εἰς Κριτάσουλον τὸν Τορωναῖον ὡς ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος.

Μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους, ἡ Ὄλυνθος καθίσταται φόρου ὑποτελὴς καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

Μὲ τὴν προτροπὴν ὅμως τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Περδίκα τοῦ Β΄ (448—413 π.Χ.) καὶ ἀφοῦ ἐπωφελήθηκε δυσκολίες τῶν Ἀθηναίων ἀπετίναξε τὸν ζυγὸ καὶ ἐνισχυθεῖσα ἀπὸ κατοίκους τῶν παραλίων πόλεων ἔγινε σπουδαία πόλις, ἱκανὴ νὰ συντηρῇ μόνη της δύναμιν 12—20 χιλ. πολεμιστῶν. Ἡ σημαντικὴ αὔξησις τῆς δυνάμεως τῆς Ὀλύνθου ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἱδρυθεῖσαν, τὴν ἐποχὴν αὐτήν, «ΟΛΥΝΘΙΑΚΗΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΝ» ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἀπὸ 32 πόλεις τῆς Χαλκιδικῆς καὶ τῆς ὁποίας ἡ Ὄλυνθος προΐστατο.

Ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ὀλύνθιοι ἐξεβίαζον τὰς πόλεις Ἄκανθον καὶ Ἀπολλωνίαν νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν, αὐταὶ ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων οἱ ὁποῖοι ἔστειλαν ἀρκετὴν δύναμιν μὲ τὸν Βασιλέα Ἀγησίπολιν καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ τὸν Πολυβιάδην.

Οἱ Ὀλύνθιοι ἂν καὶ ἀγωνίσθηκαν γενναῖα κατὰ τὰ ἔτη 382—379 π Χ. ἀναγκάσθηκαν νὰ ὑποταγοῦν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὴν συμμαχίαν αὐτῶν. Ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ξενοφῶν λέγει «καὶ ὁ Πολυβιάδης δὲ παντάπασιν κακῶς ἔχοντας λιμῷ τοὺς Ὀλυνθίους, διὰ τὸ μητ' ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν μήτε κατὰ θάλατταν εἰσάγεται αὐτοῖς σῖτος, ἠνάγκασε πέμψαν εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης οἱ δ' ἐλθόντες πρέσβεις αὐτοκράτορες συνθήκας ἐποιήσαντο». (Ξεν. Ἑλλην. V III 26...)

(Συνεχίζεται)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

ΤΟ ΚΛΕΦΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΥΠΟ ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗ ΔΙΔ)ΣΗΣ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

(Παραθέτουμε παρακάτω τὸ πρῶτο μέρος καὶ μὲ ὡρισμένες περικοπές, ἀπὸ τὴν ὡραία ἐργασία τῆς συναδέλφου διδασκαλίσσης Φωτεινῆς Τσακίρη «Τὸ κλέφτικο τραγούδι». Τὶς περικοπὲς καὶ τὴν σὲ 2—3 συνέχειες παρουσίασι τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἐπέβαλε ἡ μεγάλη της ἔκτασις καὶ ὁ περιωρισμένος χῶρος τῆς ἐφημερίδος μας).

Ἀντιλάλησε στὰ πετρολίθαρα καὶ στὰ λαγκάδια, στὶς βαθειὲς μπαρουτοκαπνισμένες λαγκαδιές, χύθηκε καὶ ὥρμησε στὶς ραχοῦλες τὸ τραγούδι τὸ κλέφτικο. Ξεχύθηκε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ποιητῆ μὲ τὴν ἴδια ὁρμὴ ποὺ χύμηξε αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ δημιουργός του, στὸν πόλεμο. Καὶ πῆρε τὸ κλέφτικο τραγούδι τὴν ὁρμὴ καὶ τὴν δύναμι τῆς τῆς ποίησης καὶ τῆς φαντασίας. Δανείστηκε τὴ δύναμι ἀπ' τὴ ξελογιάστρα τὴ ποίηση, ποὺ χρόνια τώρα, γυροφέρνει στὰ σωθικὰ τοῦ λαοῦ μας, ἀσταμάτητα καὶ καταδιναστεύει τὸ εἶναι του καὶ ἔγινε ἄλλο αἷμα μέσα στὸ αἷμα του· κυκλοφορεῖ ἀφέντρα ἡ ποίηση μέσα στὸ αἷμα τοῦ λαοῦ μας ἀπὸ τοὺς χρόνους τοὺς πανάρχαιους τοῦ Ὁμήρου, μέχρι τοὺς χρόνους τοῦ ἄθλιου ξεπεσμοῦ, ἀπὸ τὸν βάρβαρο Τοῦρκο. Ἦταν ἀνάγκη νὰ γεννηθῆ τὸ κλέφτικο τραγούδι, ὅπως ἦπαν ἀνάγκη νὰ τραγουδήση καὶ ὁ Ὅμηρος. Σὲ κάποιον ἔπρεπε νὰ πῆ ὁ πονεμένος ἄνθρωπος, τὴν πίκρα καὶ τὴ θλίψη, ἀπ' τὴν καταφρόνηση τῆς ἀνθρωπιᾶς καὶ τῆς ὑπόστατης του. Θὰ πλαντοῦσε ἂν ἔμενε

Συνέχεια εἰς τὴν 3ην σελίδα

ΣΑΝ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΔΑΣΚΑΛΕ, ΒΑΡΙ...!

Γ. ΖΘΓΡΑΦΑΚΗ

Ἀναντίρρητα ἡ ἐποχή μας μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς «αἰὼν τοῦ παιδιοῦ». Τὸ παιδί, αὐτὴ ἡ αὐριανὴ ἐλπίδα καὶ ἡ συνέχεια τῆς κάθε οἰκογένειας, πέρασε ἀπὸ τὴν παρασκιὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος, στὸ ἄπλετο φῶς. Γίνηκε ἀπὸ σημεῖο τῆς περιφέρειας κέντρο τοῦ κύκλου.

Πρὶν ἀπὸ λίγα μόλις χρόνια ἡ ἀνατροφὴ τοῦ παιδιοῦ ἐπεβάρυνε ἐλάχιστα τὸν οἰκογενειακὸ προϋπολογισμό. Ὄχι πολυτέλειες στὴν ἐνδυμασία, ὄχι πολλὰ καὶ ἀκριβὰ παιγνίδια, ὄχι πλούσια «χαρτζηλίκια», ὄχι ἀγωνιῶδες τρέξιμο στὸ γιατρὸ μὲ τὸ παραμικρὸ βηχάκι.

Ὅμως οἱ καιροὶ ἄλλαξαν. Γιὰ νὰ μὴν ἐπεκταθοῦμε σὲ λεπτομέρειες, σημειώνουμε μόνο ὅτι μὲ τὶς ἴδιες δαπάνες ποὺ σήμερα μεγαλώνει ἕνα παιδί, πρὶν μιὰ γενεὰ μεγάλωναν 3 καὶ 4 παιδιά. Αὐτὸς ὁ καλοζωϊσμός, ἀλλὰ καὶ ἡ προσεχτικὴ—ἂν καὶ ὑπερβολικὴ συχνὰ—παρακολούθησι τοῦ παιδιοῦ, ἀπὸ τὸ ἐμβρυακό του στάδιο ἀκόμα, ὅπως καὶ τὰ διάφορα ἐμβόλια κ.λ.π. ἔχουν βέβαια ἐπιφέρει πρῶτα πρῶτα τὴν κάθετη πτῶσι τοῦ δείκτου τῆς παιδικῆς θνησιμότητος, σὲ σημεῖο ποὺ σπάνια νὰ φτάνη στ' αὐτιά μας ἡ θλιβερὴ εἴδησις, ὅτι κάποιο παιδὶ πέθανε στὸν τοκετὸ ἢ ἀπὸ κάποια ἀρρώστια.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ παιδιοῦ ἔχει μεταβληθῆ ραγδαία. Γιὰ τὸ παιδὶ ἀνεγείρονται νεώτατα καὶ πολυδάπανα διδακτήρια, τὰ σχολεῖα ἐξοπλίζονται μὲ σπουδαῖα καὶ ἀκριβὰ ἐποπτικὰ ὄργανα, λογῆς ἐγκυκλοπαιδεῖες καὶ ἄλλα χρήσιμα βιβλία συμπληρώνουν τὴν μόρφωσι τοῦ παιδιοῦ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Σχολείου, ἐνῶ παράλληλα ἡ μόρφωσι τοῦ Διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Σχολείου ἔχει τεθῆ σὲ ἄλλες σύγχρονες βάσεις. Νέες διδακτικὲς μέθοδοι—ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ κατάλληλα μέσα διδασκαλίας—χρησιμοποιοῦνται, ἐνῶ στὶς διδακτικὲς αἴθουσες δὲν συνωστίζονται πλέον ἀπίθανοι ἀριθμοὶ μαθητῶν, ποὺ καθιστοῦσαν ἄλλοτε ἀδύνατη τὴ σωστὴ ἐκτέλεσι τοῦ σχολικοῦ ἔργου.

«Βασιλιᾶς» τῆς ἐποχῆς τὸ παιδί, «τύραννος» ὅπως τὸ θέλουν ἄλλοι, πῆρε τὴν πρώτη θέσι στὴν οἰκογένεια καὶ στὴν κοινωνία. Ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασία τῆς Ἰατρικῆς, τῆς Παιδαγωγικῆ, τῆς Ψυχολογίας καὶ τῆς πολιτείας. Ὄχι πλέον ψυχολογικὰ προβλήματα καὶ συμπλέγματα στὸ παιδί, ὄχι βάρβαροι ξυλοδαρμοὶ καὶ βασανισμοί. Τὸ παιδὶ πάνω ἀπ' ὅλα. Ἂν καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ τονίσωμε ὅτι γίνονται καὶ πολλὲς ὑπερβολὲς ἀπὸ πολλοὺς γονεῖς.

Ὄχι αὐτό, γιατὶ καταπιέζεται τὸ παιδί, ὄχι ἕνα τράβηγμα στ' αὐτί, γιατὶ εἶναι βαρβαρότης, ὄχι αὐτὸς ὁ περιορισμός, γιατὶ τοῦ καταστρέφομε τὴν προσωπικότητα κ.λ π. Καμμιὰ ἀκρότητα βέβαια δὲν εἶναι ποτὲ σωστή, τὸ ἴδιο καὶ οἱ ἀκρότητες στὴν ἀνατροφὴ καὶ ἐκπαίδευσι τοῦ παιδιοῦ.

Ὅμως, ξεκινήσαμε νὰ γράψουμε γιὰ ἕνα, ὄχι ἀσύνηθες, φαινόμενο ὡρισμένων γονέων, ἰδίως τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαρχίας καὶ παρασυρθήκαμε. Ἐννοοῦμε τοὺς γονεῖς ἐκείνους, ποὺ νομίζουν πὼς ἂν ὁ Δάσκαλος ἔχη τὴ βέργα στὸ χέρι, αὐτὸ εἶναι ἀρκετὸ γιὰ νὰ μάθη τὸ παιδί του γράμματα.

Καμμιὰ συμπαράστασι στὴν ἐργασία τοῦ παιδιοῦ στὸ σπίτι, καμμιὰ ἐπαφὴ μὲ τὸ Δάσκαλο, στὸ τραπέζι τοῦ καφενείου μὲ τὸ ρακὶ πάντα πιστοί, μὰ ποτὲ σχεδὸν δὲν κάθονται γιὰ λίγο στὸ τραπέζι τοῦ σχολικῆς προετοιμασίας τοῦ παιδιοῦ τους. Ἢ ποτὲ δὲν φροντίζουν νὰ μάθουν ποῦ ἦταν τὸ παιδὶ ὡς ἀργὰ τὸ βράδυ ποὺ γύρισε σπίτι ἢ ποιὲς παρέες κάνει ἢ πῶς πῆγε στὸ σχολεῖο σήμερα κ.λ.π. Καὶ μόνο ὅταν ὁ Δάσκαλος καλέση αὐτὸ τὸ γονιὸ στὸ σχολεῖο ἢ τὸν συναντήση καὶ τοῦ πῆ τὶς δυσκολίες ποὺ συναντᾶ μὲ τὸ παιδί του, ἀπαντᾶ, μὲ ὕφος ἀνθρώπου ποὺ ξέρει τὸ φάρμακο:

—«Δάσκαλε, βάρι . . . !»

Καλέ μου γονιέ, δὲν φτάνει αὐτό, δυστυχῶς, δὲν φτάνει . . .

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΤΑ ΜΑΝΤΕΜΟΧΩΡΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἐπιμέλεια ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΤΣΙΩΤΗ μετεκπ)ντος διδασκάλου Προέδρου τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου Σταγείρων.

Ὅταν οἱ Τοῦρκοι ὡλοκλήρωσαν τὴν κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος, ἐφρόντισαν, ὕστερα ἀπὸ τὴν ζάλην τῶν πρώτων ἐτῶν, διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ Ἑλλ. στοιχείου καὶ μάλιστα εἰς σχετικὴν, ἄς εἴπωμεν, ἀκμήν, ὥστε νὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ τοῦτο εἰς τὰς γεωργικὰς τὰς κτηνοτροφικὰς καὶ τὰς λοιπὰς ἐν γένει παραγωγικὰς ἀσχολίας. Οὕτως οἱ κατακτηταὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκαρποῦντο τ' ἀγαθὰ ἄνευ κόπων ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπερίσπαστοι ἀπεδίδοντο εἰς ἔργα ἀλλότρια, κυρίως δὲ πολεμικὰ καὶ εὐζωίας.

Ἐξ ἄλλου οἱ κατακτηταὶ ἐνωρὶς κατενόησαν, ὅτι, τὸ μέγα κράτος τὸ ὁποῖον μὲ τὰς κατακτήσεις ἐδημιούργησαν, ἦτο δύσκολον νὰ διακυβερνηθῆ καὶ νὰ εἰσπράττωνται οἱ φόροι. Εἰς τὸ θέμα τοῦτο ἐσκέφθησαν νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς ἐθνικῆς εὐφυΐας καὶ τῆς ἐμφύτου δραστηριότητος τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων διὰ τοῦτο διετήρησαν ὡς σύστημα διοικήσεως τὰς κοινότητας αἱ ὁποῖαι προυπῆρχον καὶ ἀφῆκαν αὐτὰς νὰ λειτουργοῦν ὡς τὸ τελευταῖον κλιμάκιον τῆς διοικητικῆς μηχανῆς τοῦ τουρκικοῦ κράτους.

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο κάθε πόλις κωμόπολις καὶ χωρὶον, εἶχον τοὺς ἰδικοὺς των ἄρχοντας οἱ ὁποῖοι ἐξελέγοντο συνήθως ὑπὸ τοῦ κοινοῦ, πάντως οὐχὶ διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, καὶ ὠνομάζοντο δημογέροντες ἢ κοτζαμπάσηδες(τουρκικὰ) Αὐτοὶ εἰσέπραττον τοὺς κοινοτικοὺς φόρους, ἐφρόντιζον διὰ τὴν κατασκευὴν κοιτοτικῶν ἔργων, ἐκανόνιζον πόσον θὰ ἐπλήρωνεν κάθε οἰκογένεια ὡς κρατικὸν φόρον καὶ γενικῶς ἦσαν οἱ προστάται κάθε καταπιεζομένου καὶ καταδιωκομένου κατοίκου τῆς Κοινότητος.

Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ τουρκικὴ πίεσις ἦτο πολλὰς φορὰς λίαν αἰσθητή. Καλυτέραν τύχην εἶχον πολλὰ ὀρεινὰ καὶ ἄλλα ἄγονα τμήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους, τὰ ὁποῖα κατώρθωσαν εἴτε δι' εἰδικῶν συμβάσεων εἴτε διὰ τῶν ὅπλων ν' ἀποκτήσουν σχεδὸν ὁλοσχερῆ αὐτονομίαν. Ἀποτέλεσμα τοῦ γεγονότος τούτου ἦτο, ἄγονοι τόποι καὶ ξηραὶ νῆσοι νὰ προοδεύσουν καὶ ν' ἀναπτυχθοῦν περισσότερον ἀπὸ τοὺς εὐφόρους κάμπους καὶ τὰς μεγάλας νήσους.

Ἐν ἐκ τῶν τμημάτων τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου τὸ ὁποῖον δι' εἰδικῆς συμφωνίας ἀπελάμβανεν εἰδικῶν προνομίων ἦτο καὶ ἡ περιοχὴ τῆς Βορείου Χαλκιδικῆς, ἡ ἐκτεινομένη ἀπὸ Πετροκεράσων καὶ Γαλατίστης μέχρις Ἱερισσοῦ.

Αὕτη περιλεμβάμβανεν 12 κωμοπόλεις καὶ πολλὰ χωριὰ ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, τὰ ὁποῖα μὲ ἓν ὄνομα ὠνομάζοντο «Μαντεμοχώρια» λόγῳ τῆς ὑπάρξεως εἰς τὴν περιοχὴν μεταλλείων (μαντέμ=μετάλλευμα).

Ὁ ἐθνικὸς μας ἱστορικὸς Κων)νος Παπαρηγόπουλος περιγράφει ὡς ἑξῆς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν πρό τῆς ἐπαναστάσεως '21:

Περὶ τὸ 1556 ἐπεσκέφθη ταύτην εἷς λόγιος περιηγητὴς. ὁ Πέτρος Βουλὸν *PIEEPPE BELON* ὁ ὁποῖος εἰς σύγγραμμὰ του τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη τὸ 1955 εἰς τὸ Παρίσι, λέγει, ὅτι τότε ὑπῆρχον εἰς τὴν Χαλκιδικὴν 500-600 καμίνια μεταλλείων τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ ἦτο ἀρκετὰ μεγάλη, διότι ὁ φόρος ποὺ ἐπληρώνετο πρὸς τὴν Τουρκικὴν κυβέρνησιν ἐκυμαίνετο μεταξὺ 18 καὶ 30.000 δουκάτων κατὰ μῆνα.

Καὶ κατὰ μὲν τὴν περίοδον ἐκείνην ἡ ἐκμετάλλευσις ἐνηργεῖτο ὑπὸ Ἑταιρίας. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὸ ἔργον ἀνέλαβον αἱ γύρω Κοινότητες, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ τούτου ἀπηλάγησαν πάσης ἐπεμβάσεως τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως.

Διὰ τὴν πρὸ τοῦ 1821 κατάστασιν τῶν κοινοτήτων τούτων ἔγραψεν ἀρκετὰ ἕνας ἄγγλος περιηγητὴς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὀνόματι Οὔρκουαρτ. Ὁ ἐθνικὸς μας ἱστορικὸς ὅμως μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὰ γραφόμενα παρὰ τοῦ Οὔρκουαρτ, ἐφρόντισε καὶ συνέλεξεν καὶ ἄλλας εἰδήσεις, μέσω ἑνὸς ἀνδρὸς. ὁ ὁποῖος, ὡς γράφει, ἦλθεν ἐπὶ τόπου καὶ ἔλαβεν πληροφορίας ἀπὸ γέροντας, αἱ ὁποῖαι συμφωνοῦν ὡς πρὸς τὸ κυριώτερα σημεῖα πρὸς τὰς τοῦ Ἄγγλου περιηγητοῦ. Γράφει λοιπὸν ὁ Παπαρηγόπουλος:

«Αἱ κοινότητες τῆς Χαλκιδικῆς αἱ καλούμεναι Μαδεμοχώριαἀπετέλουν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως ὁμοσπονδίαν αὐτόνομον, συγκειμένην ἐκ 12 κωμῶν καὶ, ὡς λέγει ὁ Οὔρκουαρτ, 360 χωρίων. Αἱ 12 κῶμαι ὠνομάζοντοΓαλάτιστα, Βάβδος, Ριανὰ(Ραβνά –Πετροκέρασα), Αἱ παρενθέσεις μὲ τὰς ἐντὸς αὐτῶν ἐπεξηγήσεις ἐτέθησαν ὑφ' ἡμῶν — Στανὸς, Βαρβάρα, Λιαρίγκοβη, (Ἀρναία,) Νοβοσέλο (Νεοχώρι), Μαχαλᾶς (Στάγειρα), Ἴσβορος (Στρατονίκη), Χωρούδα (δὲν ὑφίσταται σήμερον), Ρεβενίκια (Μεγ. Παναγία) καὶ Ἱερισσὸς. Ἑκάστη δὲ εἶχεν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς ὡρισμένον ἀριθμὸν χωρίων. Πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι πᾶν χωρίον εἶχεν τὸν προεστῶτα αὐτοῦ τὸ βέβαιονεἶναι ὅτι μόνον αἱ κῶμαι ἐψήφιζον πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς γενικῆς διοικήσεως. Ἐπὶ τούτου ἑκάστη ἐξ αὐτῶν ἔπεμπεν κατ' ἔτος τόν ἀντιπρόσωπόν της εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἥτις ἦτο ὁ Μαχαλᾶς (Στάγειρα). Καὶ οἱ 12 οὗτοι ἀντιπρόσωποι ἐξέλεγον 4 ἄρχοντας καλουμένους β ε κ ί λ ι δ α ς, οἵτινες ἔχοντες καὶ ἕνα γραμματέα διεξῆγον δι' ὅλου τοῦ ἔτους τὴν ἀνωτάτην διοικητικὴν καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν τῆς ὅλης Ὁμοσπονδίας. Οἱ μόνοι Ὀσμανίδαι (Ὀθωμανοὶ Τοῦρκοι) οἵτινες ὑπῆρχον εἰς τά Μαδεμοχώρια ἦσαν, εἷς ἀξιωματικὸς καλούμενος μαδὲμ — ἀγᾶς καὶ τινες περὶ αὐτὸν στρατιῶται μέχρις 20, ἐνίοτε συμποσούμενοι. Ἀλλ' ὁ μαδὲμ ἀγᾶς οὗτος οὐδεμίαν ἐνήργει ἐπὶ τῶν μαδεμοχωριτῶν ἐξουσίαν, ἁπλῶς δὲ ἐξετέλει ὅσα οἱ βεκίλιδες ἀπεφάσιζον.

Διέμενον οὗτοι πάντες, δηλαδὴ ὁ Μαντὲμ Ἀγᾶς μετὰ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ καὶ οἱ βεκίλιδες, εἰς Μαχαλᾶν, ὁ μὲν ἐντὸς λιθίνου πύργου τοῦ ὁποίου μέχρι τῆς σήμερον φαίνονται τὰ ἐρείπια, οἱ δέ ἐντὸς ξυλίνου οἰκήματος καταστραφέντος, ἀμφοτέρων δὲ οἰκοδομηθέντων δαπάνῃ τῆς ὁμοσπονδίας (2) Καὶ μέχρι μέν τοῦ 1805 τά Μαδεμοχώρια ἐξηρτῶντο ἀμέσως ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκεῖθεν δὲ ἀπεστέλλοντο ὁ μαδὲμ—ἀγᾶς καὶ οἱ περὶ αὐτόν στρατιῶται. Περὶ τὰ τέλη ὅμως τοῦ 1806 ὁ ἐν

Συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα

ΤΟ ΚΛΕΦΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Συνέχεια ἐκ τῆς 2ας σελίδος

κλεισμένος στὸν πόνο καὶ στὴν μοναξιά, Κι' ηὗρε τὸν πιὸ ὄμορφο τρόπο νὰ διαλαλήση τὸν πόνο του. Τὸν τραγούδησε. Τραγούδι γίνηκε ὁ μακρόχρονος τοῦτος ἀγώνας, ποὺ εἶναι ξετύλιγμα καὶ συνέχεια παλιῶν, μακριῶν ἀγώνων. Ἀγώνας εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, μά, ἡ ζωὴ τοῦ Ἕλληνα, ἦταν διαρκῶς ἄδικος καὶ ἄνισος ἀγώνας, σκληρὸς ἀγώνας πάνω στὸ ξερὸ τόπο μας. Μὲ ἱδρώτα ἔπρεπε νὰ ποτισθῆ τὸ λιγοστὸ χῶμα, γιὰ νὰ φυτρώση τὸ πράσινο. Ἀγώνας ἦναν ἡ ζωὴ μακριὰ ἀπ' τὸ καλύβι καὶ τοὺς δικούς του. Πικρὸ τὸ ψωμί, πικρὴ ἡ ξένη δούλεψη, βαρὺς ὁ μόχθος, στὰ «ἔρμα» τὰ ξένα, μὰ πιὸ βαρύς, πιὸ σκληρός, εἶναι ὁ ἀγώνας ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ ὑπερασπίση ἢ νὰ ξανακερδίση τὴ λευτεριά του. Ὁ ἀγώνας τοῦτος εἶναι ἀγώνας ζωῆς ἢ θανάτου. Ὅλους τοὺς ἀγῶνες τοὺς γεύτηκε ὁ Ἕλληνας, ἀπὸ γεννησιμιοῦ του. Ἀλλὰ ὁ ἀγώτου γιὰ τὴ λευτεριὰ καὶ τὴ ζωή, ἦταν ὁ πιὸ σκληρός. Καὶ αὐτὸς ὁ τελευταῖος ἦταν ἀπ' τοὺς τρανότερους ποὺ πέρασε ἡ ράτσα μας, στὴ μακρινὴ πορεία της μέσα ἀπ' τοὺς αἰῶνες. Εἶναι ὁ ἀγώνας, ποὺ κράτησε τέσσερες ὁλάκερους αἰῶνες, ἀπὸ τὸ 1453 μέχρι τὴ μεγάλη ἐπανάστασι. Αὐτὸν τὸν ἀγῶνα διαλαλεῖ τὸ κλέφτικο τραγούδι, αὐτὸν τὸν ἀγῶνα ἱστορεῖ, μιὰ ἱστορία ἀπίστευτη παραμυθένια ἀφηγεῖται. Τὴν ἱστορία ἑνὸς κουρελῆ, ἀσθενικοῦ λαοῦ, ποὺ ἰόλμησε νὰ ὑψωθῆ στὰ δυὸ του πόδια, σὲ μιὰ στάσι ἀνθρωπόμορφη, καὶ νὰ ζητήση αὐτὸ ποὺ οἱ ἄλλοι δὲν θέλανε νὰ τοῦ δώσουνε μά τοῦ ἀνήκει. Τὴν λευτεριά. Εἶναι τραγούδια παράξενα πρωτότυπα ἰδιότυπα ξεχωριστὰ μέσα στ' ἄλλα εἴδη τῶν τραγουδιῶν τοῦ λαοῦ μας, τὰ κλέφτικα τραγούδια. Ἡ ἰδιοτυπία τους ἔγκειται καὶ στὴν μορφὴ καὶ στὸ περιεχόμενο. Ὅλα ἔχουν ἐπικὴ μεγαλοπρέπεια ἁπλότητα καὶ λιτότητα, ἀρχαία σύνθεσι, ἀσυνήθιστη πρωτόγονη ἀφηγηματικὴ τεχνική, λιγοστὸ μὰ δροσερὸ καὶ ἄδολο λυρισμὸ, πάθος καὶ σθένος ἀκαταμάχητο μέ περηφάνεια καὶ ἀψηφισιὰ στὸ θάνατο ἐμπρός. Κι' ὅλα τὰ κλέφτικα τραγούδια πνέει πνοὴ λέφτερου ἀνέμου σ' ὅλα φαίνεται ὁλοκάθαρα τὸ ἐγωϊστικὸ αἴσθημα λεφτεριᾶς, ποὺ συνετάραξε καὶ συνταράζει καὶ στοὺς χρόνους μας τὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας. Στὸ κλέφτικο τραγούδι φαίνεται ἀκόμη ἡ βαθύτερη αἴσθησι ἀνθρωπιᾶς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡ συναίσθησι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ βρῆκε νὰ πιστεύη σὲ κάτι πιὸ ψηλὸ ἀπὸ τὸ γλέντι, τὸ πιοτὸ καὶ τὸ φαΐ. Ὁ Ἕλληνας ποὔζησε τὰ χρόνια τοῦ φοβεροῦ ξεπεσμοῦ, ἔβαλε πάνω ἀπὸ τὸ αἴσθημα τῆς αὐτοσυντήρησης, τὸ αἴσθημα τῆς λεφτεριᾶς καὶ πιὸ πάνω ἀπ' αὐτὸ ἕνα ἄλλο νόμο, βαθὺ ριζωμένο, τὸ νόμο τῆς ἀνθρώπινης ἀλληλεγγύης. Ἄρπαξε τὸ ντουφέκι καὶ βγῆκε καραούλι πρῶτα γιὰ νὰ ἀπαλλάξη τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τὸ βαρύ, ἀσήκωτο ζυγό. Κλώτσησε τὶς μικροχαρὲς γιὰ νὰ ὑπερασπίση ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἑαυτό του τὴν οἰκογένεια καί τὸ σπίτι μου. Δὲν τὸν ὠθοῦσε ἡ ἀπόλαυσι τῆς χαμοζωῆς. Ὄχι. Ὁ πόθος γιὰ τὴ λευτεριὰ τὸν ξεσήκωσε. Τέτοιοι πόθοι ἄπιαστοι ξέμακροι ὤθησαν κι' ἀνήψωσαν σὲ σύμβολα ἡρωϊσμοῦ τοὺς ἥρωες, τὰ παλληκάρια τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δέν εἶναι λοιπὸν περίεργο ποὺ τὸ κλέφτικο τραγούδι ἡροποιεῖ τοὺς ἀγωνιστές. Προσδίδει σ' αὐτοὺς ἰδιότητες ὑπερβολικές. Καταγωγὴ ἔνδοξη, μορφὴ γιγάντια. Τὸ κλέφτικο τραγούδι ἔχει πατέρα τὴ λεφτεριὰ καὶ μάνα τὴ ποίησι. Ὅταν τὰ σήμαντρα τῆς Ἁγιᾶς Σοφιᾶς σκορπίσαν τὸ στερνὸ ἀντίλαλο γιὰ τὸ χαμὸ τῆς Πόλης, πῶς ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν ἀνοίξη τὸ στόμα του ὁ γεμάτος ποιητικὴ διάθεσι ἑλληνικὸς λαός; Πῶς μποροῦσε νὰ μὴ συγκινηθῆ, νὰ μὴ τραγουδήσὴ κλαίγοντας τὴν πόλι «ποὺ ἦταν τὸ σπαθὶ καὶ τὸ κοντάρι».

Ἔτσι δημιουργήθησαν τὰ πρῶτα μεγαλόπνευστα ποιήματα ποὺ ὁ Πολίτης τὰ ὠνόμασε τραγούδια τοῦ «σκλαβωμοῦ». Εἶναι τραγούδια διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ κλέφτικα καὶ χρονολογικῶς καὶ μορφολογικῶς. Οἱ στίχοι τῶν τραγουδιῶν αὐτῶν μᾶς διαλαλοῦν μονάχοι τους, τὴ δύναμη τὴ ποιητικὴ καὶ τὰ τρανά τους νοήματα. Λίγο καιρὸ ἀργότερα, στῆς Σκλαβιᾶς τὰ χρόνια ἄρχισε ν' ἀντιλαλῆ τὸ καθαυτὸ κλέφτικο τραγούδι.

Δύσκολο εἶναι τὸ ζήτημα, γιὰ τὸ ποιός δημιούργησε, συνέθεσε τά κλέφτικά μας τραγούδια ἄνδρας ἢ γυναῖ-

Συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα

ΤΑ ΜΑΝΤΕΜΟΧΩΡΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Συνέχεια ἐκ τῆς ης σελίδος

Σέρραις διαβόητος ἐπὶ ἰσχύϊ Ἰσμαήλμπεης ἐπέτυχε παρὰ τῆς Υ. Πύλης νὰ ἀνατεθῇ εἰς αὐτὸν ὁ διορισμὸς τοῦ μαδὲμ—ἀγᾶ, καὶ ἐξηκολούθησεν διορίζων αὐτὸν καὶ παύων μέχρι τοῦ 1819, μηδόλως ὅμως ἐπεμβαίνων εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῆς ὁμοσπονδίας διοίκησιν, Πάλιν δὲ τῷ 1816 οἱ Μαδεμοχωρῖται κατώρθωσαν διὰ πληρεξουσίου των σταλέντος εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ τούτῳ, νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸν Ἰσμαήλμπεην τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν τὸν μαδὲμ—ἀγᾶν καὶ νὰ ὑπαχθῶσιν ἐκ νέου εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχήν, ἥτις ἀμέσως τῷόντι διώρισεν ἕτερον μαδὲμ-ἀγᾶν μείναντα ἐκεῖ μέχρι τοῦ Μαΐου μηνὸς τοῦ 1821, ὅτε ἐξεράγη ἡ ἐπανάστασις τῆς Χαλκιδικῆς.

Καὶ συνεχίζει τὴν περιγραφὴν τοῦ τρόπου καθ' ὅν ἐγένετο ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν μεταλλείων, ὡς ἑξῆς.

«Οἱ χωρικοὶ εἰργάζοντο δι' ἴδιον αὐτῶν λογαριασμὸν τὰ μεταλλεῖα καὶ κατέβαλλον εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει θησαυροφυλάκιον φόρον ἐτήσιον 220 ὀκάδας ἀργύρου καθαροῦ. (1) Πλὴν τούτου ἑκάστη οἰκογένεια ἐπλήρωνε κατ'ἀποκοπὴν τὴν ἀξίαν ποσοῦ τινος κριθῆς καὶ σίτουπρὸς διατροφὴν τοῦ μαδὲμ—ἀγᾶ, τῶν περὶ αὐτῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν βεκίλιδων. Οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ μόνοι φόροι εἰς οὓς ἦσαν καθυποβεβλημένοι οἱΜαδεμοχωρῖται. Τὸ ἰδίως περίεργον εἶναι ὅτι, ἐνῷ προϊόντος τοῦ χρόνου ἠλαττώθη ἡ ἐκ τῶν μεταλλείων πρόσοδος. μᾶλλον ἴσως διὰ τὴν ἀτέλειαν τῆς ἐξεργασίας ἢ διότι ἐξηντλήθησαν, οἱ Μαδεμοχωρῖται δὲν ἐδήλωσαν τὴν ἀλλοίωσιν ταύτην τῶν πραγμάτων εἰς τὴν κυρίαρχον δύναμιν, ἵνα ἀποφύγωσιν πᾶσαν ἀφορμὴν ἐπεμβάσεως Προετίμων δὲ νὰ συμπληρῶσι τάς 220 ὀκάδας ἀργύρου ἀγοράζοντες ἱσπανικὰ τάλληρα καὶ χύνοντες αὐτὰ καὶ στέλλοντες εἰς Κωνσταντινούπολιν τοὺς οὕτω σχηματιζομένους ὄγκους τοῦ ἀργύρου ὡς ἄν παρήγοντο ἐκ τῶν μεταλλείων. Οὐδ' ἐζημιῶντο ἴσως ἐπὶ τέλους πραγμτικῶς διότι σώζοντες τὴν ἐλευθέραν ἐνάσκησιν τῶν κοινοτικῶν αὐτῶν θεσμῶν, ἔσωζον συνάμα τὴν ἐλευθερίαν τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἐμπορίας, δι' ἧς ὡς λέγει καλῶς ὁ Οὔρκουαρτ, συνέλεγον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γονίμου ἐκείνης χώρας θησαυρούς μείζονας τῶν πρότερονἀναζητουμένων ἐν τοῖς σπλάχνοις τῆς γῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι ταῦτα πάντα μετεβλήθησαν ὡς ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως, ἥτις ἐπήγαγε τὴν καταστροφὴν τῶν κωμῶν καὶ τῶν χωρίων καὶ τὸν διασκορπισμόν τῶν κατοίκων. Οἱ Μαδεμοχωρῖται ἐπανῆλθον μὲν βραδύτερον εἰς τά ἴδια, ἀλλὰ δεκατευθέντες ὑπὸ ποικίλων συμφορῶν, εἶναι τὴν σήμερον ἀσυγκρίτως εὐαριθμότεροι ἤ πρό τῆς ἐπαναστάσεως. Ἀνετράπη δὲ καὶ τὸ ἀρχαῖον πολίτευμά αὐτῶν, διότι καζυποβλήθησαν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πασᾶ καὶ τοῦ καδῆ τῆς Θεσσαλονίκης, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐστάλη καὶ μαδὲμ—ἀγᾶς ἔχων ἀπόλυτον ἐπὶ τῶν κατοίκων ἐξουσίαν ζωῆς καὶ θανάτου· πλὴν τούτου ὑπεχρεώθησαν νὰ πληρώνωσι χαράτσι, δέκατον καὶ ἐπεβλημένους κοινῶς ἄλλους φόρους.»

Ἐδῶ τελειώνει ὁ ἐθνικός μας ἱστορικὸς τὴν περιγραφὴν του.

Μίαν ἐντελῶς διάφορον ἄποψιν ὅμως παρουσιάζει ὁ ἐν Θεσ)κῃ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Γαλλίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης COUSINERY, ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη τὸ 1793 τὴν Χαλκιδικὴν. Οὗτος περιγράφει τὴν γενομένην τότε ἐκμεταλλευσιν τῶν μεταλλείων κατά τρόπον διάφορον τοῦ πάρα τοῦ Παπαρηγοπούλου ἱστορουμένου

Φαίνεται ὅτι ἀπαιτεῖται ἔτι περαιτέρω ἔρευνα διὰ τὴν διαλεύκανσιν τοῦ ὅλου θέματος.

(1) Παράδοσις ἐν Στρατονίκῃ λέγει ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ἄργυρος ἐλαμβάνετο ἐκ στοῶν ἐπὶ τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ χωρίου Στρατονίκου ὄρους, διὸ καὶ ἡ νεωτέρα εἶναι «ἀργυρόλοφος.»

(2) Πράγματι καὶ σήμερον ὑπάρχουν ἐρείπια κτισμάτων λιθίνων ἀλλ' ὁ τρόπος δομήσεως των δείχνει ὅτι εἶναι μᾶλλον πολὺ παλαιότερα τῆς ἐποχῆς τῆς ἀκμῆς τῆς Ὁμοσπονδίας.

Βλ. Στεφ. Κοτσιάνου» Ἕνα ταξειδι στὴ Χαλκιδικὴ στὰ 1793» ἔκδ. 1951

ΔΗΜ. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Η ΛΑΦΙΝΑ

Ὅλα τ' ἀλάφια βόσκουνε
κι ὅλα δροσολογοῦνται,
μόν' μιὰ λαφίνα ταπεινὴ
δὲν πάει κοντὰ μὲ τ' ἄλλα,
μόνο τ' ἀπόσκια πήγαινε
τ' ἀπόζερβα πηγαίνει.

Ὁ ἥλιος τὴν ἐρώτησε
ὁ ἥλιος τὴν ρωτάει:

Γιατὶ λαφίνα ταπεινὴ
δὲν πᾶς μαζὶ μὲ τ' ἄλλα
κι' ὅπ' εὕρεις γάργαρο νερὸ
θολώνει καὶ τὸ πίνεις
κι ὅπ' εὕρεις πράσινο χορτάρ'
μαραίνεις καὶ τὸ τρώγεις;

— Τὶ νὰ σοῦ πῶ ἡλιοῦδι μου
τὶ νὰ σοῦ 'μολογήσου.
Μὰ τώρα ποὺ μὲ ρώτησες
θὰ σὲ τοὺ μαρτυρήσου.

Δώδεκα χρόνους ἔκανα
στεῖρα χωρὶς ἐλάφι
κι ἀπὸ τὰ δώδεκα καὶ δῶ
ἀπόκτησα ἐλάφι,
εἶχε σταυρὸ στὰ κέρατα
κορῶνα στοὺ κεφάλι
κι ὅταν ἐβγῆκε ὁ βασιλιᾶς
ν' ἀλαφοκυνηγήση
ἔρριξε καὶ τοὺ βάρισε
τοὺ δόλιου μ' τοὺ ἐλάφι.

Λ. ΚΑΜΑΡΓΙΩΤΗΣ

ΑΓΓΛΙΚΑ : ΣΑΡΑΝΤΟΓΛΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ 30

ΤΗΛ. 819-456 ΘΕΣ)ΝΙΚΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου παρακαλεῖ θερμὰ τοὺς συναδέλφους νὰ ἀποστείλουν τὴν συνδρομήν των τοὺς δὲ Δ)ντὰς Σχολείων νὰ ἀποστείλουν τὴν συνδρομὴν τῆς Σχ. Ἐφορείας των, διότι ἄλλως καδίσταται ἀδύνατος ἡ συνέχισις τῆς κυκλοφορίας τῆς ἐφημερίδος μας.

Τυχὸν πλεόνασμα ἐκ τῶν εἰσπράξεων δὰ διατεδῇ εἰς παροχὴν συμβολικῶν ὑποτροφιῶν—δωρεὰς βιβλίων εἰς τοὺς συμμαδητάς μας οἱ ὁποῖοι δὰ εἰσαχδοῦν πρῶτοι εἰς τὰς προσεχεῖς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις τῶν Γυμνασίων.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται καὶ πάλιν οἱ συναδελφοι νὰ ἀποστέλλουν συνεργασίες γιὰ δημοσίευσι.

ΤΟ ΚΛΕΦΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ἐκ τῆς 3ης σελίδος

κα. Εἶναι γεγονὸς ὅτι στὴ γυναικεία καρδιὰ ἔχει μεγαλύτερη ἀπήχησι ὁ θάνατος τοῦ ἄντρα ἢ ὁ θρίαμβος ὁ ἀντρικός. Τὰ τραγούδια αὐτὰ ἀσχημάτιστα στὴ πρώτη τους σύλληψι ἀπὸ γυναῖκες κυρίως, παραλαμβάνονται κατόπιν ἀπὸ τὴν ἀνδρικὴ λαλιὰ καὶ ξαναπλάθονται καὶ τελειοποιοῦνται. Μ' αὐτό ὅμως δὲν πάει νὰ πῆ ὅτι λείπει ἀπὸ τὰ κλέφτικα τραγούδια ὁ πρωτοπλάστης ποιητής, ὁ ἄνδρας. Πολλὲς φορὲς ο κλέφτης ποὺ βγαίνει στὸ βουνὸ εἶναι ἤδη γνωστὸς στὸ τόπο του γιὰ τὴ δεξιότητα καὶ τὴν ἱκανότητά του νὰ συνθέτη τραγούδια ἀπὸ τὰ καθημερινὰ περιστατικὰ τ ς (υνηθισμένης ζωῆς καὶ τὰ συνθέτη τραγούδια τῆς ἀγάπης κυρίως. Τώρα ἐκεῖ στὸ βουνὸ ζῶντας τὴ τραχειά ζωὴ τοῦ κλέφτη, οἱ δεξιότητες καὶ ἡ ἔμφυτη ποιητικὴ διάθεσι, βρίσκουν εὐκαιρία νὰ ἐκδηλωθοῦν, νὰ ἐξωτερικευθοῦν μὲ λόγια. Ὁ θάνατος τοῦ κλέφτη, τὸ λάβωμα τοῦ Καπετάνιου, ἡ νίκη σὲ μιὰ μάχη δίνουν εὐκαιρίες στὸν ποιητῆ — κλέφτη νὰ τραγουδήση. Τά πιὸ πολλὰ κλέφτικα τραγούδια — ἔτσι τὸ θέλει ἡ παράδοσι—καπεταναῖοι τὰ συνέθεσαν. Τὰ κλέφτικα τραγούδια μᾶς ποτίζουν ὅλο τὸ κορίμ, μᾶς θρέφουν ὁλόκερη τὴ ψυχή, μὲ τὸ φαΐ ποὺ σκορπᾶ, ἡ συναίσθησι τῆς ἀνθρώπινης ἀξιότητας. Ἂν δώσουμε ἀξία καὶ ὑπόστασι στὴ ζωή μας, τότε μόνο θὰ γίνουμε ἱκανοὶ να ποδοπατήσουμε τὶς μικροχαρὲς καὶ μικροαπολαύσεις. Ὁ ποιητὴς τοῦ κλέφτικου δίνει πίστη στὴν ἀνθρώπινη ἀξιότητα, γιαυτὸ νικᾶ καὶ τὸ θάνατο καὶ τὴ ζωή. Ὁ ποιητὴς στὸ κλέφτικο τραγούδι δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργήση «ἀφ' ἑαυτοῦ». Εἶναι ὄργανο τῶν καιρῶν, τῶν περιστάσεων τῆς ἐποχῆς καὶ τοῦ τόπου του. Γιαὐτὸ ἀκριβῶς, τὄνομα τοῦ ποιητῆ σβύνεται καὶ πάει καί μένει μόνο τὸ περιστατικό. Ἐὰν ζωντανὸ πλᾶσμα εἶναι τὸ κλέφτικο τραγούδι δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ μείνη ἀκίνητο σὰν νεκρό. Ξεκινᾶ ἀπὸ τά κορφοβούνια χωρὶς ποτὲ νὰ σταματᾶ, γυροφέρνει ἀδιάκοπα, ἀντιλαλεῖ στὶς ράχες καὶ στὶς πέτρες τῶν βουνῶν, ξαναπλάθεται, μεταπλάθεται καὶ μεταλλάζει. Καὶ ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ποιητὲς δὲν εἶναι ἄξιοι τεχνῖτες τοῦ λόγου ἄλλοι εἶναι ἄριστοι ἄλλοι μέτριοι, συντροφιάζουν αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι καινούργια περισλατικὰ πάνω σὲ παλιὰ τραγούδια καὶ τὸ παρουσιάζουν σὰν νέο. Αὐτὸ τὸ ξαναφτιάξιμο τοῦ λαϊκοῦ μας τραγουδιοῦ εἶναι ἐπακόλουθο τῆς λαϊκῆς παραγωγῆς. Ἀφοῦ κινεῖται τὸ τραγούδι καὶ ἀλλάζει τόπο, εἶναι φυσικὸ καὶ ἀναγκαῖο νὰ προσαρμοσθῆ σὲ νέους νόμους καὶ νέες συνθῆκες, ἔτσι κυὶ τὸ κλέφτικο ἔχει ἐφαρμόσει σὲ χρονικά, τοπικὰ καὶ προσωπικὰ περιστατικά, ἔχει ταιριάξει σὲ νέους πολεμους καὶ ἥρωες. Παρ' ὅλ' αὐτὰ, ἀνάλογα μὲ τὴ μορφὴ του καὶ τὸ περιεχόμενο μᾶς φανερώνει περίπου τὸ χρόνο καὶ τὸ περιστατικὸ ποὺ τὸ γέννησε.

Ἡ γέννησι τοῦ κλέφτικου τραγουδιοῦ ἦταν ἀνάγκη ἐσωτερική, ἔπρεπε νὰ ἐκφράση συναισθηματικὲς καταστάσεις, τὴ λύπη ἢ τη χαρὰ καὶ τὴν ἔντονη διάθεσι τοῦ ἀτόμου νὰ θέλη νὰ ἐπικοινωνήση μὲ τὸ γύρω του κόσμο. Τὰ γνήσια κλέφτικα τραγούδια, λέει ὁ Πολίτης, ὅσα δὲ βγῆκαν ἀπὸ χέρι καλαμαρᾶ, μᾶς μιλοῦν κατ' εὐθεῖα στὴ καρδιά, μᾶς δυναμώνουν τὸ αἴσθημα, εἴτε πλούσια εἴτε φτωχὰ σὲ ποιητικὴ σύνθεσι καὶ δύναμι εἶναι. Γιαυτό, συνεχίζει ὁ Πολίτης, δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἐξωνυχιστικῆς φιλολογικῆς ἀναλύσεως, οὔτε γραμματολογικῆς καὶ ἀνατομικῆς ἐξετάσεως. Ἀνάλυσι καὶ ἑρμηνεία αἰσθητικὴ δέχονται τὰ τραγούδια αὐτά. Μερικὰ μάλιστα τὴν ἀποζητοῦν.

(Συνεχίζεται)

Ἐπιστολές,
συνεργασίες,
ἐμβάσματα.

Γ. ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΝ
Διδ)λον
Ὁρμύλια—Χαλκιδικῆς

«ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»
Μηνιαία Ἐφημερὶς

Δ)νσεις κατὰ Νόμον:
Ἰδιοκτησία
Διδ)κὸς Σύλλογος Πολυγύρου

Ἐκδότης—Δ)ντής:
Γ. ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΣ
Πρόεδρος Συλλόγου Ὁρμύλια

Προϊστ. Τυπογραφείου Χρ. Γρ. Στιβαχτάρης Πολύγυρος

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Συνδρομητῶν δρχ. 30
Σχ. Ἐφορεῖαι Κοινότητες δρχ. 150
Τράπεζαι Ὀργ)σμοὶ 200

Αἱ συνδρομαὶ ἀφοροῦν τὸ σχολ. ἔτος 1971-1972

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ἐκ τῆς 1ης σελίδος

ὑπερβολικὸν χάϊδεμα δημιουργεῖ εἰς τὸ παιδὶ μία παθολογικὴν εὐχαρίστησιν τέτοια, ἡ ὁποία τὸ ὠθεῖ νὰ περιφρονῇ κάθε τί, τὸ ὁποῖον εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του ἢ μᾶλλον ἔξω ἀπὸ τὸν γονεϊκὸν κύκλον. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προσκολλᾶται εἰς τὸν παιδικὸν παράδεισον καὶ συνηθίζει τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν συμφώνως πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῆς μητέρας του.

Ἂν π.χ. τοῦ εἰπῇ ἡ μητέρα του πῶς εἶναι κακὸν νὰ παίζῃ μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ ἢ εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ τρώγῃ γλυκὰ εἰς τὸ ζαχαροπλαστεῖον καὶ οὕτω καθεξῆς, τὸ χάϊδεμένο παιδὶ δὲν αἰσθάνεται τὰς ἀπαγορεύσεις αὐτὰς ὡς στέρησιν, διότι ἄφθονα εἶναι τὰ ἀνταλλάγματα μὲ τὰ ὁποῖα ἡ μητέρα του θὰ τὸ εὐχαριστήσῃ. Κατὰ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῶν ἄλλων παιδιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ χάνει τὴν ἱκανότητα τῆς προσαρμογῆς καὶ τῆς καταλλήλου ἀντιμετωπίσεως. Δύο μέτρα ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του ὁ κόσμος καὶ τοῦ εἶναι ἄγνωστος, ἀφοῦ δέν τὸν ἐγνώρισε ποτὲ καὶ ἐχθρικός, ἀφοῦ δὲν τοῦ προσφέρει τὰ χαϊδολογήματα τῆς μητέρας του.

Ὅταν μεθαύριον θὰ ἰδῇ πῶς μὲ τὰς συνηθείας τὰς ὁποίας ἀπέκτησεν εἶναι διαφορετικὸς ἀπὸ τοὺς συμμαθητάς του, ὅτι δὲν δύναται νὰ πράξῃ τὰ ἴδια μ' αὐτούς, ὅτι τὸν κοροϊδεύουν, θὰ τὸν δαγκάσῃ θανασίμως τὸ συναίσθημα τῆς κατωτερότητος καὶ ἡ μοχθηρία διὰ τοὺς ἱκανωτέρους. Καὶ ὅταν πιέσῃ τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ νὰ τοὺς συναγωνισθῇ, θὰ καταληφθῇ ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν τῆς ἀποτυχίας καὶ ἡ προσπάθειά του θὰ μείνῃ εἰς τὸ στάδιον μίας ἐπιθυμίας ἀπραγματοποίητης. Ἀργότερον, ὅταν ὥριμος πλέον, θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ συναγωνισθῇ εἰς τὴν ζωὴν διὰ νὰ κερδίσῃ τὸ ψωμί του, θὰ βρεθῇ ζωσμένος ἀπὸ ἀπείρους ἀναστολάς, αἱ ὁποῖαι θὰ τοῦ ἐμποδίζουν τὸ κάθε τι, ἀκόμα καὶ τὸ πλέον μπορετὸν καὶ ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ ἔχῃ περισσοτέρας ἱκανότητας ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Καὶ τότε μὴ δυνάμενος νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὰ ἐμπρός, θὰ τοποθετηθῇ ὁριστικῶς εἰς τὸ περιθώριον τῆς ζωῆς μὲ τὴν ἀκρωτηριασμένην του προσωπικότητα, καὶ σὰν τὸν περισφίξῃ ὀδυνηρὰ ἡ ἀπογοήτευσις, θὰ ὀνειροπολήσῃ νοσταλγικὰ τὸν παιδικὸν του παράδεισον. Καὶ ἂν ἡ γρηὰ μάνα του ζῇ ἀκόμη, πενηντάρης θὰ ζητήσῃ, ὅπως καί ἄλλοτε, ἄσυλον καὶ προστασίαν εἰς τὴν ἀγκαλιάν της.

Ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἀκρωτηριάζεται καὶ ἡ προσωπικότητα τοῦ ἀτόμου, τὸ ὁποῖον ἐμεγάλωσεν κάτω ἀπὸ μίαν τυραννικὴν γονεϊκὴν αὐστηρότητα. Τὸ ἄτομον αὐτὸ θὰ κατέχεται εἰς ὅλην του τὴν ζωήν, ἀπὸ τὸν φόβον τῆς παραβάσεως, τοῦ λάθους, τῆς τιμωρίας θὰ ταυτοποιῇ ἀσυναισθήτως ἀνθρώπους καὶ καταστάσεις πρὸς τὸν αὐστηρὸν καὶ φοβερὸν πατέρα καί, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς δυσαρέστους συνεπείας, θὰ ὑποτάσσεται, θὰ παραιτῆται καὶ συγχρόνως θὰ συντρίβεται καὶ θὰ μισῇ. Ἔτσι, τόσον τὸ πολὺ χαϊδεμένο παιδὶ ὅσον καὶ τὸ αὐστηρὰ ἀνεθρεμμένον, θὰ γίνουν ἐξ ἴσου ἀνάπηροι γιὰ τὴν μελλοντικήν τους ζωήν.

Ἀκρωτηριασμένα καὶ τὰ δύο εἰς τὸ αἴσθημα τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς, ἡ ὁποία ἀναπτύσσει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν πρωτοβουλίαν, τὴν αὐτοπεποίθησιν καὶ τὴν εὐθύνην, τὸν προσαρμόζει εἰς τὴν πραγματικότητα τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ τὸν καθιστᾷ ἱκανὸν διὰ δρᾶσιν δημιουργικήν.

Ἐδῶ κλείνει τὸ πρῶτον μέρος τοῦ θέματός μας. Τὸ δεύτερον μέρος περιλαμβάνει, ὡς καὶ ἀρχικῶς ἐτονίσαμεν, ἀπόψεις περὶ τῆς σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐλευθερία διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ παιδιοῦ.

Κασσιανή, ἡ παρεξηγημένη ποιήτρια

Ὑπὸ διδ)λου ΑΘΑΝ. ΚΑΡΑΜΑΛΗ

Ἡ Κασσιανὴ ἢ Εἰκασία εἶναι Βυζαντινὴ ποιήτρια τοῦ 9ου αἰῶνος ἡ ὁποία ἠσπάσθη τὸν μοναχικὸν βίον καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδεται (καὶ) τὸ τροπάριον, τὸ ὁποῖον ψάλλεται κατὰ τὴν Μ. Τρίτην τὸ βράδυ καί ἀρχίζει μὲ τὰς λέξεις «Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνή».

Πλήθη χριστιανῶν πηγαίνουν στὶς ἐκκλησίες νὰ τὸ ἀκούσουν.

Φεύγοντας ὅμως ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς ναοὺς ἐκφράζονται ποικιλοτρόπως.

Ἄλλοι λέγουν ὅτι ἡ Κασσιανὴ ἦτο πάρα πολὺ ἁμαρτωλὴ γυναῖκα καὶ ἔγραψε αὐτὸ τὸ τροπάριον, ἀργότερα ὅταν μετενόησε.

Ἄλλοι λέγουν ὅτι ἐπειδὴ δὲν κατώρθωσε νὰ λάβῃ ὡς σύζυγον τὸν αὐτοκράτορα Θεόφιλον, μετέβη εἰς ἕνα μοναστῆρι καὶ ἐμόναζε πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ αὐτοκράτορος. Ἄλλοι ὅτι ἐκεῖ ποὺ ἔγραφε τὸ τροπάριον της, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξιστορεῖ τὰς ἁμαρτίας της, ἐπῆγεν ὁ αὐτοκράτωρ Θεόφιλος καὶ αὐτὴ ἤκουσε τὸν κρότον τῶν ποδῶν τοῦ Θεοφίλου καὶ ἐκρύβη καὶ κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο ὁ αὐτοκράτωρ ηὗρε τὸ ποίημα μισὸ εἰς τὸ τραπέζι της καὶ ἐν συνεχείᾳ ἔγραψεν ὁ ἴδιος τὰς λέξεις «κρότον τοῖς ὠσὶν ἠχηθεῖσα τῷ φόβῳ ἐκρύβη».

Ὅλα αὐτὰ δὲν στηρίζονται εἰς ἱστορικὰς βάσεις. Εἶναι εὑρήματα μυθιστοριογράφων καὶ ποιητῶν ποὺ ἄλλοι θέλουν νὰ συκοφαντήσουν τὴν Κασσιανή, ἄλλοι τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἄλλοι νὰ πολεμήσουν τὴν ἐκκλησία.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Κασσιανὴ εἶχε ἔξοχα ψυχικὰ χαρίσματα. Περιεβλήθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀπὸ ἀληθινὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν.

Ἦτο μία μεγάλη ποιήτρια. Τὸ γνωστὸ ποιητικὸ ἀριστούργημα τῆς Κασσιανῆς «Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις» εἶναι μία ἔμμετρη περιγραφὴ καὶ καθαρὰ ἐπεξεργασία μιᾶς Εὐαγγελικῆς σκηνῆς πολὺ δραματικῆς:

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος Φαρισαίου ἐφιλοξενεῖτο ὁ Χριστὸς καί κάποια γυναῖκα πολὺ ἁμαρτωλή, μετενόησε καὶ πῆγε νὰ συναντήσῃ τὸν Χριστόν, νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμην διὰ τὰ τὰ ἁμαρτήματά της. Κλαίουσα ἤρχισε νὰ περιχύνῃ μὲ πολύτιμο μύρο καὶ μὲ καυτερὰ δάκρυα τὰ πόδια του καὶ ὕστερα νὰ τὰ σκουπίζῃ μέ τὰ μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς της. «Ἀποσμήξω τούτους δὲ πάλιν τοῖς κεφαλῆς μου βοτρύχοις».

Πρέπει νὰ μὴν ἔχῃ κανεὶς τὴν παραμικρὴν ἰδέα καὶ γνῶσιν γιὰ νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἁμαρτήματα τοῦ προσώπου τοῦ ποιήματος εἰς τὴν ποιήτριαν καὶ νὰ ταυτίσῃ τὴν ἁμαρτωλὴ τοῦ Εὐαγγελίου μὲ τὴν Ὁσία μοναχὴ Κασσιανή, ἡ ὁποία ἔγραψε τὸ περίφημο αὐτὸ ποίημα.

Ἄλλωστε τὸ ὅτι ἐγράφη γιὰ τὴν ἁμαρτωλὴ γυναῖκα τοῦ Εὐαγγελίου φαίνεται 1) ἀπὸ ἐσωτερικὲς μαρτυρίες α) «ὀδυρομένη μύρα σοι πρὸ τοῦ ἐ ν τ α φ ι α σ μ ο ῦ κομίζει» β) «οἴμοι λέγουσα» κ.ἄ.

2) Ἀπὸ τὶς ἐξωτερικὲς μαρτυρίες ποὺ μᾶς δίδει ἡ ἐκκλησία ἡ ὁποία καὶ ὥρισε νὰ ψάλλεται τὸ τροπάριον αὐτὸ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῆς Μ. Ἑβδομάδος κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται λόγος διὰ τὴν μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν «τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρῳ ἁμαρτωλῆς γυναικός».

3) Ἡ Κασσιανὴ ἔζησε τὸν 9ον αἰῶνα μ.Χ. ἐνῶ ὅσα γράφονται εἰς τὸ τροπάριόν της ἀνήκουν εἰς τὸ 30—33 μ.Χ.

Μὲ τὸ τροπάριον «Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις» περιγράφει τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τῆς ἁμαρτωλῆς γυναικός, ἡ ὁποία μετενόησε διὰ τὰς πράξεις της καὶ ἐζήτησε συγγνώμην.

Ἡ Κασσιανὴ εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγάλας φυσιογνωμίας καὶ εἶχε κάλαμον ὄν. τως «ὀξυγράφου γραμματέως».

Μᾶς ἀφῆκεν ἄφθονα ἀριστουργήματα ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως ὅπως τὰ «Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς», «Αὐγούστου μοναρχήσαντος», «Ὅτε ἡ ἁμαρτωλός...» «Κύματι θαλάσσης» κ.ἄ.

Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἰδιαιτέρως εἰς τὴν νῆσον Κάσον τὴν τιμοῦν ὡς Ἁγία καὶ ἡ μνήμη της ἑορτάζεται εἰς τὰς 7 Σεπτεμβρίου. Ὑπάρχει εἰδικὴ ἀκολουθία, ἡ ὁποία ἐτυπώθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὸ ἔτος 1889.

Ἔνδοξες σελίδες τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας

Η ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ ΣΤΙΣ ΦΛΟΓΕΣ

Ἀπὸ τὶς πρῶτες ἐπαναστατικὲς ἑστίες τῆς Ἑλλάδος ἡ Χαλκιδική, καὶ πρώτη στὴ Μακεδονία, ἔγραψε σελίδες ἡρωϊσμοῦ καὶ πρόσφερε ἑκατόμβες θυσιῶν, σπουδαῖα συμμετοχὴ στὸν ἀγῶνα τοῦ 21.

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΓΡΑΦΑΚΗ

Αὐτὲς τὶς ἡμέρες καὶ πάλι, ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμός, φόρεσε τὴ γιορτινὴ στολὴ τῆς καρδιᾶς του, γιὰ νὰ γιορτάσῃ τὴν πιὸ τρανὴ γιορτή του, τὴν ἐπέτειο τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τῆς Ἑλλάδος οἱ Πανέλληνες, νοιώθουμε νὰ μᾶς διαπερνᾶ τὸ ἀσίγαστο ρεῦμα τῆς ἐθνικῆς συγκίνησης. Μέσα στὶς φλέβες καὶ τὶς ἀρτηρίες μας, μέσα μας τὰ κατάλοιπα τῶν πιππούδων καὶ γιαγιάδων, ξυπνᾶνε καὶ σκιρτοῦν καθὼς καὶ πάλι ξημερώνει ἡ 25η Μαρτίου, καθὼς καὶ πάλι ἔρχεται ἡ ἀνάμνησι τοῦ μεγάλου αὐτοῦ, τοῦ ἀνεπανάληπτου ΑΓΩΝΑ.

Τὸ ἴδιο καὶ ἡ Χαλκιδική, ἕνα κι' αὐτὴ κομμάτι, ἀπὸ τὰ πιὸ ἐκλεκτά, τῆς Μάννας Πατρίδας, ζῇ καὶ πάλι τὶς συγκινήσεις τοῦ μεγάλου 21.

Θυμᾶται ἡ Χαλκιδικὴ τὴν Ἅγια Λαύρα καὶ τὸ Δραγιτσάνι, τὸ Μεσολόγγι καὶ τὴν Ἀλαμάνα, τὰ Ψαρὰ καὶ τὴ Χίο, τὸ Μανιάκι καὶ τὰ Δερβενάκια, ἀλλὰ καὶ γεμάτη ὑπερηφάνεια θυμᾶται καὶ καμαρώνει καὶ γιὰ τὸ δικό της ἀγῶνα. γιὰ τὴ δική της μεγάλη συμμετοχὴ στὴν Ἐπανάστασι τοῦ Γένους, γιὰ τὴ δικὴ της προσφορὰ στὴν Πανελλήνια προσπάθεια γιὰ τὴ Λευτεριά.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 6ΗΝ ΣΕΛ.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ

Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Τὸ Καταστατικὸν τοῦ οἰκοδομικοῦ Συν)σμοῦ τῶν Διδ(λων τῆς Περιφερείας μας ὑπεβλήθη ἤδη ἀπὸ τὶς 28-3-72 γιὰ ἔγκρισι. Φέρει 27 ὑπογραφὲς — ἀπαραίτητες 25. Βέβαια ἡ κακοκαιρία τῆς 12ης Μαρτίου ἦταν αἰτία νὰ ἔλθη μικρὸς ἀριθμὸς συναδέλφων στὰ Μουδανιὰ — ἂν καὶ ὁ κακός καιρὸς δὲν εἶναι σοβαρὴ δικαιολογία γιὰ ἀνθρώπους, ποὺ πιστεύουν πὼς μιὰ ὠργανωμένη ὁμάδα ἀνθρώπων μπορεῖ νὰ πετύχη ἀξιόλογα πράγματα. Ὁπωσδήποτε πολὺ περισσότεροι συνάδελφοι — καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι —, ἐπιθυμοῦν νὰ ἐγγραφοῦν στὸ Συν)σμὸ, πρᾶγμα ποὺ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ γίνη, μόλις ἀναγνωρισθῆ ὁ Συν)σμὸς καὶ ἀποκτήση νομική ὑπόστασι. Δέν εἶναι δυνατὸν ἄλλες τάξεις νὰ ὀργανώνωνται καὶ νὰ ἐπιτυγχάνουν θαυμάσια ἀποτελέσματα καὶ οἱ Δάσκαλοι νὰ ἀδρανοῦν γιὰ τὸ ἴδιο των τὸ συμφέρον.

Πιστεύομε ἀκόμα ὅτι καὶ πολλοὶ συνάδελφοι τῆς Περ. Σταγείρων θὰ σπεύσουν νὰ γίνουν μέλη τοῦ Συν)σμοῦ, ἀφοῦ ὁ Συν)σμός μας εἶναι «Οἰκοδομικός Συν)σμὸς Διδ)λων Ν. Χαλκιδικῆς».

Σχετικῶς μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τούς σκοποὺς τοῦ Συν)σμοῦ, παραθέτουμε ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν εἰσήγησι τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου μας κ. Ζωγραφάκη πρὸς τοὺς συναδέλφους, στὴν πρώτη γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἐπαφὴ τους στὰ Μουδανιὰ, τὸν Νοέμβριο, ὅπως περιλαμβάνεται στὸ ὑπ' ἀρ. 1 Πρακτικό: «.... Ὀφείλομεν νὰ διεκδικήσωμεν σπιθαμὴν γῆς εἰς τὴν ραγδαίως ἐξελισσομένην τουριστικῶς, ἀλλὰ καὶ ραγδαίως περιερχομένην εἰς ξένας χεῖρας μοναδικὴν Χαλκιδικήν μας, ἵνα μὴ μετ' οὗ πολὺ καταστῶμεν « ἐντόπιοι ξένοι ». Λόγοι πλεῖστοι καὶ σπουδαῖοι συνηγοροῦν διὰ τὴν λῆψιν ἀποφάσεως δημιουργίας Οἰκοδομικοῦ Συν)σμοῦ, ὅστις ἐν καιρῷ δύναται νὰ μᾶς διευκολύνη καὶ εἰς τὰς ἐν γένει ἀνάγκας στεγάσεώς μας.....».

Νέα περὶ τοῦ Συν)σμοῦ θὰ καταχωροῦμε τακτικὰ στὸν «Α». Πάντως σπεύδουμε νὰ τονίσωμε στοὺς συναδέλφους ποὺ ἀδιαφόρησαν, νὰ ζητήσουν τουλάχιστον λεπτομερεῖς πληροφορίες, διότι πιθανὸν ἀργότερα νὰ παραπονεθοῦν ὅτι δὲν φροντίσαμε νὰ τοὺς ἐνημερώσουμε. Κατόπιν ἂς ἐνεργήσουν κατὰ βούλησιν. Ὁπωσδήποτε ἂς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι «ἐν τῇ ἑνώσει ἡ ἰσχὺς».

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΚΩΝ)ΠΟΛΙ

Λόγῳ ἐλαχίστων δηλώσεων συμμετοχῆς ἡ ἐκδρομὴ τοῦ Συλλόγου μας στὴν Κων)πολι ματαιώθηκε ἢ τουλάχιστον ἀνεβλήθη. Κρῖμα. Ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὡς ἐκδρομὴ εἰς τὸν χρόνον καὶ ὄχι εἰς τὸν χῶρον.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Παρακαλοῦμεν τὰ λίγα σχολεῖα ποὺ δὲν ἔστειλαν τὸ λογαργιασμὸ τους, νὰ τακτοποιηθοῦν ὅσο γίνεται πιὸ σύντομα ἢ ἔστω νὰ ἐπιστρέψουν τὶς ἀποδείξεις. Πρέπει τελικῶς νὰ ξέρουμε τὶ ποσὸν συγκεντρώσαμε, γιὰ νὰ προβοῦμε στὴν ἀγορὰ τοῦ Δώρου μας πρὸς τοὺς Ἀκρίτες.

ΓΥΝΑΙΚΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΣ

Στὸ ὑπ' ἀρ. 471 τ.Γ')31-12-71 φύλλο τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐδημοσιεύθησαν οἱ διορισμοὶ τῶν ἑξῆς συναδέλφων, οἱ ὁποῖες καὶ ἐτοποθετήθηκαν σὲ διάφορα σχολεῖα τῆς Περιφερείας μας:

1. Τριανταφύλλου Ἀθηνᾶ, εἰς Ὁρμύλιαν. 2. Φιλιππίδου Στέλλα, εἰς Ν. Σκιώνην. 3. Παπαγιαννάκη Εἰρήνη, εἰς Συκιὰν. 4. Καμπράνη Μαρία, εἰς Ὁρμύλιαν. 5. Γάβαρη Μαρία, εἰς Πολύχρονον.

Ὁ Σύλλογὸς μας τὶς καλοσωρίζει.

Ἐπίσης σὲ διάφορα σχολεῖα τῆς Περ. Σταγείρων ἐτοποθετήθηκαν οἱ συνάδελφοι: Παπαδοπούλου Ἀντωνία, Παπαγεωργίου Ζαχάρω, Χαλκιαδάκη Ζαμπέα καὶ Μαυριᾶ Εὐγενία.

Στὸ ἴδιο ΦΕΚ περιλαμβάνονταν καὶ οἱ διορισμοὶ τῶν κάτωθι συναδέλφων οἱ ὁποῖες τελικῶς δὲν προσῆλθαν γιὰ ὁρκωμοσία: Σακκᾶ Ἀναστασίας, Κανελλοπούλου Ἰωάννας καὶ Στρωτοῦ Πηγῆς.

Ἀλήθεια . . . χάθηκαν οἱ ἄνδρες;

ΜΑΣ ΕΓΡΑΨΑΝ, ΜΑΣ ΕΙΠΑΝ . . .

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος

Εὐχαριστῶ θερμῶς, ποὺ μοῦ ἔστειλες «τιμῆς ἕνεκεν» τὸν «Ἀριστοτέλην» τὴν ἐφημερίδα τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου τῆς Περιφερείας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐχρημάτισα Ἐπιθ)τής, συνάδελφος καὶ συνεργάτης τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν της.

Σᾶς συγχαίρω καὶ σᾶς καμαρώνω διὰ τὰς ὡραίας ἐμπνεύσεις σας, νοσταλγῶ δὲ μὲ ἀγάπην τὸν φιλοπρόοδον Διδασκαλικὸν κόσμον τῆς εὐάνδρου Χαλκιδικῆς.

Εὔχομαι εἰς ὅλους σας χαρούμενες γιορτὲς καὶ μὲ ὑγείαν, πρόοδον καὶ εὐτυχίαν τὸ νέον ἔτος 1972. Ἐλπίζω δὲ βασίμως ὅτι θὰ ὑπηρετήσετε ἅπαντες μὲ ἐπιτυχίαν καὶ θὰ ἐπιδείξετε πολλὰς δραστηριότητας, μὲ τὸν νέον καλόν σας Ἐπιθεωρητήν.

Μὲ ἀγάπη
Π. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

—Ἐπίσης ὁ μέχρι πέρισυ συνάδελφος καὶ νῦν Ἐπιθεωρητὴς Περιφ. Ἀλμωπίας κ. Γ. Παπαθωμᾶς, εἰς συνάντησιν μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου μας, ἐξέφρασε τὰ συγχαρητήριά του διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Α», εὐχήθηκε δὲ καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν προσπάθειάν μας αὐτήν. Ἐπίσης εὐχαρίστησε θερμὰ τὸ Δ. Συμβούλιον καὶ δι' αὐτοῦ ὅλους τοὺς συναδέλφους διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν εὐχάς των, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀφιέρωσιν τοῦ πρώτου φύλλου εἰς ἐφημερίδος μας εἰς αὐτόν.

Η Β' ΠΕΡΙΦ. ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Β' Περ. Θεσ)νίκης κ. Κυριάκος Παπαδόπουλος μᾶς ἔγραψε:

Κύριε Πρόεδρε,

... Ἐλάβομεν τὸ 1ον φύλλον τῆς ἀγαπητῆς ἐφημερίδος σας «Ἀριστοτέλης», ὀργάνου τοῦ Διδασκαλικοῦ σας Συλλόγου.

Δὲν δύναμαι παρά νὰ ἐκφράσω τὰ θερμὰ συγχαρητήρια ἐμοῦ προσωπικῶς καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Διδ)κοῦ Συλλόγου Β' Περιφερείας Θεσ)νίκης, τόσον πρὸς σᾶς, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς ἀξίους συνεργάτας σας, διὰ τὴν ἀξιέπαινον ὄντως προσπάθειάν σας.

Εὔχομαι ὁλοψύχως ὅπως, ἡ εὐγενὴς αὕτη προσπάθεια, εὕρη καὶ ἄλλους μιμητὰς μεταξὺ τῶν ἐργατικῶν καὶ φιλοπροόδων διδασκάλων ἑτέρων περιφερειῶν.

Μετὰ συναδελφικῶν χαιρετισμῶν

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου
Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ ΣΤΙΣ ΦΛΟΓΕΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ἐκ τῆς 5ης σελίδος

Ἴσως ἔχει καὶ κάποια πικρία ἡ ἀνάμνησι τῆς Χαλκιδικῆς, πικρία ποὺ ὀφείλεται στὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κάλαμος τῶν ἱστορικῶν ἀφήνει στὴ σκιὰ τὸν ἀγῶνα της, ἴσως γιατὶ ἀπέτυχε τελικά, ἴσως γιατὶ ὁ ἀγῶνας της ἦταν ἀποκομμένος ἀπὸ τὴ λοιπὴ ἐπανάστασι. Εἶναι πάντως δίκαιο τὸ παράπονό της ὅτι, λέγοντας Ἐπανάστασι τοῦ 21, ο νοῦς μας πηγαίνει μόνο στὸ Μωριᾶ, στη Ρούμελη καὶ σὲ μερικὰ νησιά. Καὶ βέβαια ποιός μπορεῖ νὰ πῆ ὅτι τὰ μέρη αὐτὰ δὲν κράτησαν τὸ πιὸ μεγάλο βάρος τοῦ Ἀγώνα· ἀλλὰ κοὶ ποιὸς ἀρνεῖται ὅτι χωρὶς τὴ συμπαράστασι τῶν ἄλλων περιοχῶν, τὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα τῆς Ἐπανάστασης καὶ στὰ μέρη αὐτὰ θὰ ἦταν ἴσως διαφορετικό; Κι' αὐτὸ θὰ προσπαθήσωμε νὰ ἀποδείξωμε παρακάτω.

Εἶχε πιὰ ξεχειλίσει τὸ ποτήρι, εἶχε πιὰ περάσει τὸν Προῦθο ὁ Ὑψηλάντης κι εἶχε ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς βροντοφωνήσει στὴν Ἅγια Λαύρα τὸ «ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἢ νὰ ἀποθάνωμεν». Εἶχε μεταφερθῆ ἡ φοβερὴ φλόγα ἀπὸ τή μιὰ ἑστία στὴν ἄλλη, εἶχε πετάξει ὁ ραγιᾶς τὸν τεμενᾶ καὶ τὸ φόβο. Εἴχαμε φθάσει στὶς 17 Μαΐου 1821, ὅταν ξαφνικὰ πρώτη ἡ Χαλκιδικῆ ἀπ' ὅλη τὴ Μακεδονία, καὶ πρῶτος ὁ Πολύγυρος ἀπ' ὅλη τὴ Χαλκιδική, κήρυξε τὴν ἐπανάστασι κατὰ τῶν Τούρκων. Ὅμως ἂς δοῦμε τὰ γεγονότα μὲ τὴ σειρά τους.

Στὶς 23 Μαρτίου 1821, στὶς ἀκτὲς τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἔφθασε τὸ τριῖστιο τοῦ Ἀντωνίου Χατζῆ — Βισβίζη καὶ κατέληξε στὴ Μονὴ Ἐσφιγμένου. Ἦταν γεμάτο πολεμοφόδια, ποὺ εἶχε ἀγοράσει γιὰ τὸν ἀγώνα ὁ μεγάλος πατριώτης Ἐμμανουὴλ Παπᾶς, ὕστερα ἀπὸ ἐντολὴ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας.

Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπᾶς ἦταν πλούσιος Τραπεζίτης, ἀλλὰ καὶ θερμὸς Πατριώτης. Κατάγονταν ἀπὸ τὴ Δοβίστα τῶν Σερρῶν — σήμερα τὸ χωριὸ αὐτὸ ὀνομάζεται «Ἐμμανουὴλ Παπᾶς»—, ὅπου γεννήθηκε στὰ 1772. Δραστήριος, τίμιος καὶ πολὺ ἱκανός, ἔγινε Τραπεζίτης στὴν πόλι τῶν Σερρῶν, ὅπ υ ἔχαιρε μεγάλης ἐκτιμήσεως καὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Πολλοὶ Ἕλληνες ἀλλὰ καὶ Τοῦρκοι βρῆκαν δικαιοσύνη καὶ σωτηρία ἀπὸ τὶς Ἀρχὲς μὲ τὴν παρέμβασι τοῦ Ἐμ. Παπᾶ.

Ὅμως ἕνα ἑκατομμύριο γρόσια ποὺ πῆρε «δανεικὰ κι ἀγύριστα» ἀπὸ τὸν Παπᾶ ὁ Τοῦρκος Διοικητὴς τῶν Σερρῶν Γιουσούφ καὶ ἡ ἀπειλὴ δολοφονίας τοῦ Παπᾶ γιὰ τήν. . . τακτοποίησι τοῦ χρέους αὐτοῦ, ἀνάγκασε τὸ ἐπιφανῆ Ἕλληνα νὰ φύγη ἐσπευσμένα γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι (1813). Ἔτσι ἡ τουρκικὴ θηριωδία συνετέλεσε ὥστε οἱ Σέρρες νὰ χάσουν τὸν Τραπεζίτη τους, ἀλλὰ ὁ Ἑλληνικὸς ἀγὼν νὰ κερδίση ἕνα μεγάλο ἀγωνιστή.

Ἕνα χρόνο πρὶν τὴν ἵδρυσι τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ἔφθασε στὴν παλιὰ Βασιλεύουσα ὁ Παπᾶς. Κι' ὅταν ἡ καταπληκτικὴ αὐτὴ ὀργάνωσις ἄρχισε νὰ ἁπλώνη τοὺς πλοκάμους της στὰ βασανισμένα ὑπόδουλα μέρη τῆς Πατρίδος, νὰ φυτεύη ἐλπίδες στὶς καρδιὲς γιὰ μιὰ αὐριανὴ Ἐλεύθερη Ἑλλάδα ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα πρόσωπα ποὺ μύησε ἦταν καὶ ὁ Ἐμ. Παπᾶς. Ἡ ὀργάνωσις μάλιστα τὸν προώριζε γιὰ ἡγέτη τῆς Ἐπαναστάσεως στὴ Β. Ἑλλάδα, ἀργότερα δὲ (1820) ὁ Ἀλέξ. Ὑψηλάντης τὴν διορίζει «Γενικὸ Ἀρχιστράτηγο καὶ σωτήρα τῆς Μακεδονίας».

(Συνεχίζεται)

Ο "Α,, ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ

Ὁ «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» εὐχαριστεῖ θερμὰ τὶς ἐφημερίδες «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ», «ΝΕΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ» ὡς καὶ τὸ περιοδικὸν «ΣΑΛΠΙΣΜΑ», γιὰ τὰ καλὰ λόγια ποὺ ἔγραψαν γιὰ τὴν ἐπανεμφάνισί του. Τοιαῦτες εὐγενεῖς φωνὲς συμπαραστάσεως τὸν ἐνδαρρύνουν νὰ ἀντιμετωπίση ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ νὰ συνεχίση τὴν προσπάθεια προσφορᾶς στὴν ὑπόθεσι τῆς Παιδείας, ἀλλὰ καὶ τῆς προβολῆς τῆς Χαλκιδικῆς, ὡς καὶ τῆς τονώσεως τῆς μικρᾶς, δυστυχῶς, πνευματικῆς κινήσεώς της.